

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Навчально-науковий інститут лісового
і садово-паркового господарства
Кафедра відтворення лісів та лісових меліорацій

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ВІДТВОРЕННЯ ЛІСІВ ТА ЛІСОВА МЕЛІОРАЦІЯ В УКРАЇНІ: ВИТОКИ, СУЧАСНИЙ СТАН, ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УМОВАХ АНТРОПОЦЕНУ

(присвячена 100-річчю кафедри відтворення лісів
та лісових меліорацій)

6-8 листопада 2019 р.

м. Київ, Україна

ДОСВІД ВИРОЩУВАННЯ ЛІСОВОГО І ДЕКОРАТИВНОГО САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ В РОЗСАДНИКУ ВОЛИНСЬКОГО ЛІСОВОГО СЕЛЕКЦІЙНО-НАСІННЕВОГО ЦЕНТРУ

К. О. Кузьмук, студентка*

*Національний університет біоресурсів і природокористування
України, м. Київ, Україна*

Вирощування лісового і декоративного садивного матеріалу у розсадниках підприємств галузі є важливою складовою ведення лісового господарства. Так, якісні сіянці необхідні для створення високопродуктивних, біологічно стійких насаджень, а реалізація декоративного садивного матеріалу є важливим джерелом залучення позабюджетних коштів для ведення лісового господарства, особливо нині в умовах відсутності державного бюджетного фінансування.

Певних успіхів у цих напрямках діяльності досягнуто лісівниками ДП «Волинський лісовий селекційно-насіневий центр». Узагальнення досвіду вирощування деревного садивного матеріалу, такого єдиного у своєму роді розсаднику у підприємствах лісової галузі, є не тільки є актуальним, а й край важливим.

ДП "Волинський лісовий селекційно-насіневий центр" розташований у південно-західній частині Волинської області на території Луцького району. Виробництво садивного матеріалу деревних рослин в підприємстві зосереджено на постійному розсаднику площею 18,5 га. Незважаючи на «лісовий» статус розсадника, найбільшою за площею продукуючою частиною (8,2 га або 44%) є шкільне відділення, на якому сконцентровано виробництво декоративного садивного матеріалу. Значним за площею (6,9 га або 37%) є посівне відділення, в якому вирощуються переважно сіянці для лісокультурних робіт. Окрім цих відділень в структурі розсадника функціонує маточне відділення площею 0,66 га і відділення закритого ґрунту – стаціонарна теплиця. Площа підрозділів допоміжної частини розсадника 2,29. Незначна площа допоміжної частини свідчить про високу раціональність використання території розсадника за цільовим призначенням (коефіцієнт використання 0,87).

---

* Науковий керівник – кандидат сільськогосподарських наук, професор В.М. Маурер

Серед факторів, які негативно впливають на виробництво садивного матеріалу у розсаднику – недостатня родючість зональних дерново-підзолистих ґрунтів, ранні осінні і пізні весняні заморозки та непоодинокі, в останні роки, літні засухи. Особливостями вирощування сіянців у посівному відділенні, які не притаманні розсадникам більшості підприємств галузі, є значно ширший асортимент, який включає як шпилькові (сосну, ялину та модрина), так і листяні лісотвірні види, а також сіянці кущових деревних рослин для лісокультурних цілей.

Вирощування лісових сіянців та декоративних саджанців у розсаднику проводиться, як у відкритому, так і закритому ґрунті. У відкритому ґрунті, як правило, вирощують садивний матеріал з відкритою кореневою системою, а у теплицях продукують сіянці та укоріненні живці як з відкритою, так і з закритою кореневою системою.

Особливістю технології вирощування сіянців і маломірних саджанців в розсаднику підприємства є використання машин і ґрунтообробних знарядь однієї з найстарішої та найвідомішої у світі данської фірми «Егедал», яка продукує техніку для розсадництва.

Головним завданням розсадників підприємства є одержання високоякісного садивного матеріалу для лісорозведення, штучного лісовідновлення та для озеленення. У його виробництві лісівники дотримуються агротехніки вирощування, що враховує еколого-біологічні особливості видів, деревних рослин, закономірності росту та потребу в елементах мінерального живлення.

Розсадник державного підприємства «Волинський лісовий селекційно-насінневий центр» забезпечує вирощування широкого асортименту саджанців дерев і кущів відповідно до вимог чинних стандартів, серед яких основною є декоративна якість рослин, їх адаптованість до умов використання та можливість висаджування впродовж всього року.

Розсадник є передовим підприємством, серед споріднених установ регіону, що забезпечує потреби лісового господарства та садово-паркового будівництва у лісовому і декоративному садивному матеріалі та запроваджує новітні технології, зокрема, був піонером запровадження мікроклонального розмноження деревних рослин в лісовій галузі країни.